

Jerzy Semkow – dyrygent, uznawany za jednego z najwybitniejszych kapelmistrzów i muzycznych luminarzy XX i XXI wieku. Urodził się 12 października 1928 r. w Radomsku, zmarł w Lozannie 23 grudnia 2014 r. W latach 1946–1951 studiował dyrygenturę w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej w Krakowie u Artura Malawskiego, następnie do 1953 w Konserwatorium w Leningradzie u legendarnego Jewgienija Mrawińskiego, któremu następnie przez dwa lata asystował; kolejne dwa lata był dyrygentem w Teatrze Bolszój w Moskwie. W latach 1958–1961 prowadził spektakle w Państwowej Operze w Warszawie (której był też dyrektorem artystycznym). Po roku 1965 rozwinął intensywną karierę międzynarodową, początkowo jako dyrygent Królewskiej Opery w Kopenhadze, od 1971 pracował m.in. w USA, z Cleveland Symphony Orchestra, St. Louis Symphony Orchestra, a w latach 1985–1993 prowadził z wielkimi sukcesami Rochester Philharmonic jako dyrektor artystyczny i pierwszy dyrygent. Warto też zauważyć, że w latach 1979–1982 kierował Orkiestrą Radia i Telewizji RAI w Rzymie. Pod koniec życia mieszkał we Francji (miał obywatelstwo tego kraju) i Szwajcarii, często dyrygując gościnnie, także w Polsce.

W jego imponującym dorobku fonograficznym są nagrania dla czołowych firm światowych, m.in. Columbia, EMI, His Master's Voice, także dla Polskich Nagrań. Rejestracja *Borysa Godunowa* Musorgskiego pod jego batutą dla EMI z gwiazdorską obsadą solistów (m.in. Martti Talvela, Nicolai Gedda, Andrzej Hiolski, Halina Łukomska, Stefania Toczyska), Wielką Orkiestrą Symfoniczną Polskiego Radia, Chórem Polskiego Radia stało się jednym z najsławniejszych i najwyżej ocenianych nagrań tej opery. Niezapomniane były jego wykonania kanonu muzycznej literatury – dzieł Mozarta, Beethovena, Brahmsa, Czajkowskiego, Brucknera i Mahlera. Z oddaniem propagował też na światowych estradach muzykę polską, zwłaszcza koncerty Chopina, dzieła Szymanowskiego, a także Lutosławskiego i Pendereckiego. Imponująca lista orkiestr, z którymi występował, obejmuje m.in. zespoły takie jak London Philharmonic, Berliner Philharmoniker, Wiener Symphoniker, Israel Philharmonic, Orchestre National de France, Orchestre de Paris, niemal wszystkie czołowe orkiestry USA, także wiele polskich, m.in. Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Narodowej oraz Narodowa Orkiestra Symfoniczna Polskiego Radia. Prócz powszechnego uwielbienia publiczności i uznania krytyki doceniono go szeregiem prestiżowych nagród, odznaczeń i wyróżnień, do których należały m.in. francuski order Arts et Lettres (2000), a także doktoraty honoris causa Akademii Muzycznej w Warszawie (2005) oraz Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi (2013). Małgorzata Komorowska poświęciła mu biograficzną książkę *Jerzy Semkow. Magia batuty*.

Był cenionym pedagogiem, wykładał m.in. na Colorado State University, Yale University oraz w Manhattan School of Music w Nowym Jorku. Przez wiele lat uczestniczył jako dyrygent w sławnym festiwalu muzycznym w Aspen (Colorado), podczas którego występowali wspólnie studenci i pedagodzy najważniejszych amerykańskich konserwatoriów. Te cenne doświadczenia zainspirowały go do idei powołania w Polsce orkiestry dającej zatrudnienie na profesjonalnych warunkach najzdolniejszym młodym adeptom szkół wyższych – tak narodził się projekt powstania Polskiej Orkiestry Sinfonia Iuventus, powołanej przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w październiku 2007 i inaugurującej swoją działalność już w czerwcu kolejnego roku. Maestro Semkow konsekwentnie wspierał zespół swym autorytetem, poświęcając mu wiele czasu i uwagi. W grudniu 2008 r. (po intensywnych letnich warsztatach w Radziejowicach) nagrał z POSI jej debiutancką płytę z dwiema symfoniemi Schuberta, doskonale przyjętą przez krytyków („Symfonii Schuberta nagranych pod wprawna batutą Semkowa [...] słuca się znakomicie. W symfoniach – zwłaszcza *Piątej*, w B-dur – czuć erupcję młodości, świeżość, radosnego nieokiełznania” – z recenzji Jacka Hawryluka). W marcu kolejnego roku Jerzy Semkow prowadził Sinfonię Iuventus podczas koncertu w Polskiej Filharmonii Bałtyckiej w Gdańsku z programem muzyki Schuberta i Chopina, pół roku później zaś powstała kolejna wspaniała

płyta, z *Piątą* Czajkowskiego, którego muzyka należała do artystycznego *emploi* wielkiego dyrygenta. 21 lutego 2010 r. zespół wystąpił pod jego batutą w Teatrze Wielkim w Warszawie, a 18 czerwca – w audytorium UNESCO w Paryżu z prezentowanym wcześniej w Warszawie programem *Koncertu e-moll* Chopina (François-René Duchâble) oraz *Symfonii C-dur „Wielkiej”* Schuberta.

Po śmierci Mistrza zespół wielokrotnie oddawał mu hołd, m.in. występując 22 kwietnia 2015 w Bazylice pw. św. Krzyża w Warszawie podczas Mszy Świętej w jego intencji i 22 października 2016 w Domu Kultury w Radomsku – mieście, z którego pochodził i którego był honorowym obywatelem.